

سخنی با اعضای محترم

الکترونیکی info@entsociran.ir به دبیرخانه‌ی انجمن ارسال نمایند. از بین پایان‌نامه‌ها و مقالات دریافتی سه پایان‌نامه و سه مقاله دانشجویی برتر با نظر اساتید محترم انتخاب خواهد شد. اهدای جوایز این مسابقه در مجمع عمومی انجمن حشره‌شناسی ایران در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۱، همزمان با برگزاری بیست و یکمین کنگره‌ی گیاه‌پزشکی ایران، دانشگاه ارومیه انجام خواهد شد.

■ انتخابات بیستمین دوره‌ی فعالیت هیات مدیره‌ی انجمن، روز اول شهریور ماه سال جاری در زمان برگزاری بیست و یکمین کنگره‌ی گیاه‌پزشکی ایران در دانشگاه ارومیه برگزار خواهد شد.

اخبار پژوهشی

■ گزارش جدید از دو گونه عنکبوت *Scytodes* از جزیره‌ی هرمز، خلیج فارس (*Araneae: Scytodidae*). در دی ماه ۱۳۹۲، در سفر نمونه‌گیری به جزیره‌ی هرمز، چهار نمونه از عنکبوت‌های خانواده‌ی *Scytodidae* جمع‌آوری شدند. نمونه‌ها به صورت زنده به تهران منتقل شده، و پس از تهیه‌ی تصاویر در الکل ۷۵٪ فیکس شدند. پس از بررسی نمونه‌ها در آزمایشگاه اپتیک سازمان حفاظت محیط زیست توسط نگارنده، هویت آنها متعلق به دو گونه‌ی *Scytodes arwa* Rheims et al, 2006 و *Scytodes makeda* Rheims et al, 2006 تشخیص داده شد. پیش از این، گونه‌ی *S. arwa* از یمن و گونه *S. makeda* تنها از یمن و عمان گزارش شده بودند؛ بنابراین گزارش حاصل، اولین گزارش از حضور آنها در خارج از شبه جزیره‌ی عربستان است. اطلاعات

با عرض سلام خدمت اعضای محترم انجمن حشره‌شناسی ایران، اینک شماره‌ی پنجاه و دوم خبرنامه‌ی انجمن تقدیم می‌شود. در این شماره نیز به سرفصل‌ها و بخش‌های معمول مانند اخبار انجمن، اخبار پژوهشی و غیره پرداخته شده است. دومین بخش از معرفی گروه گیاه‌پزشکی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه مشهد، در ادامه‌ی بخش مربوطه در شماره‌ی قبل آورده شده و همچنین ستون ملاحظاتی در انتشار مقالات، به اهمیت سپردن نمونه‌های بررسی‌شده در انتشارات به موزه‌ها اختصاص داده شده‌است.

ناگفته پیداست که ادامه‌ی چاپ به‌موقع خبرنامه تنها در صورت دریافت مطالب مقدور می‌باشد. از این‌رو، از استادان، محققان و دانشجویانی که مایل به چاپ هرگونه اطلاعاتی در هر بخش از خبرنامه و یا علاقه‌مند به ایجاد تغییری در محتوای خبرنامه می‌باشند درخواست می‌شود اخبار، پیشنهادها و تصاویر تهیه شده را به آدرس انجمن: info@entsociran.ir ارسال فرمایند.

با سپاس - دبیر خبرنامه

اخبار انجمن (معصومه مقدم، دبیر انجمن حشره‌شناسی ایران)

■ با توجه به استقبال دانشجویان در دوره‌ی نخست، انجمن حشره‌شناسی ایران در نظر دارد "دومین دوره‌ی مسابقه‌ی انتخاب پایان‌نامه‌ها و مقالات برتر دانشجویی دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری حشره‌شناسی کشاورزی و رشته‌های مرتبط" را برگزار نماید. اعضای محترمی که شرایط شرکت در این مسابقه را دارند می‌توانند تا آخر تیرماه سال جاری مدارک خود را از طریق آدرس

^۱ کلمه‌ی خیو در فارسی به معنی آب دهان است.

دقیق نمونه‌گیری و شناسایی گونه‌ها در شماره‌ی اخیر مجله‌ی *Arachnologische Mitteilungen* با عنوان " بررسی پراکنش گونه‌های جنس *Scytodes* در ایران" چاپ شده‌است. (علیرضا زمانی، دانشجوی کارشناسی، دانشکده زیست‌شناسی، پردیس علوم، دانشگاه تهران)

پایان‌نامه دکتری دفاع شده

■ غلام‌زاده‌چیتگر، مولود (۱۳۹۳) تأثیر زیرکشدگی آفت‌کش‌های دیازینون، فنیتروتیون، کلرپیریفوس و قارچ *Beauveria bassiana* روی پارامترهای دموگرافیک و بیوشیمیایی سن شکارگر *Andrallus spinidens* F. (Hemiptera: Pentatomidae) در شرایط آزمایشگاه، گروه گیاه‌پزشکی دانشگاه گیلان، استاد راهنما: دکتر جلیل حاجی‌زاده، استادان مشاور: دکتر محمد قدمیاری و دکتر آزاده کریمی ملاطی.

معرفی گروه گیاه‌پزشکی دانشگاه فردوسی مشهد (قسمت دوم):

در شماره‌ی قبل در معرفی گروه گیاه‌پزشکی دانشگاه فردوسی مشهد، به تاریخچه و گرایش‌های تحصیلی گروه پرداخته شد. در این شماره در ادامه‌ی مطالب گفته شده، نشریه، اعضای هیات علمی و آزمایشگاه‌های گروه معرفی می‌شوند.

نشریه‌ی اختصاصی **حفاظت گیاهان**، مجله‌ی علمی- پژوهشی گروه گیاه‌پزشکی دانشگاه فردوسی مشهد است که با مشارکت اعضای گروه به صورت چهار شماره در سال (فصل‌نامه) انتشار می‌یابد و از مجلات با سابقه‌ی گیاه‌پزشکی کشور محسوب می‌شود.

در حال حاضر، اعضای هیات علمی گروه شامل چهار استاد، سه دانشیار، نه استادیار و چهار مربی می‌باشند. اسامی اعضای هیات علمی گروه و رشته‌ی تخصص آنها به این شرح می‌باشد: بهروز جعفرپور (استاد، ویروس‌شناسی)، ماهرخ فلاحتی رستگار (استاد، قارچ‌شناسی - زنگ‌های غلات)، مهدی مدرس اول (استاد، تاکسونومی و زیست‌شناسی سن‌ها) حمید روحانی

(استاد، قارچ‌های خاکزاد)، حسین صادقی نامقی (دانشیار، اکولوژی حشرات)، عصمت مهدیخانی مقدم (دانشیار، نمات‌شناسی گیاهی)، جواد کریمی (دانشیار، پاتولوژی حشرات)، غلام‌حسین مروج (استادیار، سم‌شناسی)، پریسا طاهری (استادیار، قارچ‌شناسی)، سعید طریقی (استادیار، باکتری‌شناسی)، محسن مهرور (استادیار، ویروس‌شناسی)، مجتبی حسینی (استادیار، اکولوژی حشرات)، ساره بقایی (استادیار، باکتری‌شناسی)، محمد زکی عقل (استادیار، ویروس‌شناسی)، وحید جهان‌بخش (استادیار، قارچ‌شناسی)، لیدا فکرت (استادیار، رده‌بندی بال‌ریشکداران)، فرنوش یغمایی (مربی، سیستماتیک)، سعید هاتفی (مربی، حشره-شناسی عمومی)، مهدی جهان‌آرا (مربی، قارچ‌شناسی)، محمد علی سبک‌خیز (مربی، ویروس‌شناسی).

آزمایشگاه‌های گروه جهت انجام طرح‌های تحقیقاتی در دو بخش حشره‌شناسی کشاورزی و بیماری‌شناسی گیاهی شامل چند واحد جداگانه می‌باشند. در بخش بیماری‌شناسی، چهار آزمایشگاه تحت عنوان آزمایشگاه بیماری‌شناسی ۱، ۲، ۳ و ۴، فضای لازم جهت اساتید بخش و دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد را فراهم می‌سازد. در بخش حشره‌شناسی، آزمایشگاه‌های کنترل بیولوژیک و پاتولوژی حشرات، اکولوژی و مدیریت آفات، کنه‌شناسی، سم‌شناسی و تحقیقات عالی حشره‌شناسی پایه، پنج آزمایشگاه این بخش را تشکیل می‌دهند.

ملاحظات در انتشار مقالات

اهمیت سپردن نمونه‌ها به موزه‌ها و کلکسیون‌های دائمی

در سال‌های اخیر، لزوم سپردن (deposit) نمونه‌های بررسی‌شده در مقالات تاکسونومیک به موزه‌ها و کلکسیون‌های دائمی موضوع بحث انتشارات متعددی بوده است. Alain Dubois، دانشمند فرانسوی، در مقالاتی که در سال‌های ۲۰۰۳ و ۲۰۱۱ به چاپ رساند، قرن بیست و یکم را قرن بحران تنوع زیستی و انقراض گونه‌ها دانست. وی نابودی گونه‌های گیاهی و جانوری بسیار زیادی را پیش‌از آنکه مورد مطالعه‌ی انسان قرار بگیرند پیش‌بینی کرد و اظهار داشت که در آستانه‌ی این "قرن انقراض"، دانش ما تنها بخش کوچکی از موجودات زنده را فهرست کرده است. به عقیده‌ی ایشان، حفظ و نگهداری نمونه‌های تیپ (onomatophore) در موزه‌ها به‌عنوان یک منبع برای ویژگی‌های توصیف‌شده، از اهمیت زیادی برخوردار است و بی‌توجهی‌هایی که به این مهم صورت گرفته موجب مشکوک بودن موقعیت بعضی نام‌های علمی و ایجاد سردرگمی در انتشارات تاکسونومیک بوده است. (Dubois and Nemésio 2007)

نیز فعالیت‌هایی مانند توصیف، ترسیم و توالی‌دی ان‌ای جانوران مختلف را هرگز جایگزین کافی برای سپردن نمونه‌های گواه (voucher) به موزه‌ها و کلکسیون‌های دائمی ندانسته‌اند و به شدت بر ضرورت این‌کار برای جمع‌آوری دانسته‌های صحیح ما از تنوع زیستی در حال نابودی سیاره‌ی زمین تأکید نمودند. بعضی از نویسندگان نیز اهمیت این مساله را تا به آنجا مورد تأکید قرار داده‌اند که نام‌گذاری‌های بدون نمونه‌های تیپ را که بعد از سال ۱۹۹۹ انجام شده بی‌اعتبار دانسته‌اند. در چاپ چهارم کتاب International Code of Zoological Nomenclature (ICZN) در بخش‌های Recommendation 16C و 72F، به اهمیت سپردن نمونه‌های تیپ به کلکسیون‌های دائمی و موزه‌ها پرداخته شده و آن‌ها را نیز به نگهداری دقیق این نمونه‌ها و در اختیار قرار دادن آن‌ها برای جامعه‌ی علمی مکلف نموده است. اهمیت رعایت این اصل تا به آنجا پیش رفته که به پیشنهاد بعضی از نویسندگان، بایستی از چاپ مقالات تاکسونومیک، پیش از تأیید رسمی دریافت نمونه‌ها توسط یک موزه یا کلکسیون دائمی جلوگیری به عمل آید و از طرف دیگر، اجتناب از در اختیار قرار دادن

نمونه‌های تیپ به پژوهش‌گران، می‌تواند منجر به ذکر آن‌ها به عنوان نمونه‌های نابود شده گردد (Dobois, 2003, 2011).

ضرورت سپردن نمونه‌ها به موزه‌ها و کلکسیون‌های دائمی، تنها محدود به نمونه‌های تیپ و تازه توصیف شده نیست. اگرچه نمونه‌هایی که در بخش نمونه‌های بررسی شده (Material examined) فهرست می‌شوند از اهمیت کمتری نسبت به نمونه‌های تیپ برخوردار هستند، با این حال، نقش بسیار مهمی در افزایش دانش ما از پراکنش و تنوع درون‌گونه‌ای آن گونه‌ها ایفا می‌نمایند. سپردن این نمونه‌ها به موزه‌ها و کلکسیون‌های دائمی و ذکر دقیق آن در انتشارات، علاوه بر افزایش اعتبار علمی آن مقالات، زمینه را برای بررسی‌های مجدد و تکمیلی در تحقیق‌های آینده فراهم می‌آورد. مطالعه‌ی انتشارات دانشمندان معتبر و صاحب‌نام علم تاکسونومی و همچنین راهنمای تهیه‌ی مقالات در بسیاری از نشریات معتبر، نشان‌دهنده‌ی اهمیت رعایت این اصل مهم می‌باشد.

متأسفانه در سال‌های اخیر، در مواردی، نمونه‌های تیپ گونه‌های توصیف شده از کشورمان، عملاً به موزه‌ای که در متن مقاله ذکر شده سپرده نشده‌اند و یا اینکه گزارش وجود گونه‌هایی از ایران بدون ذکر دقیق مناطق جمع‌آوری و کلکسیون محل نگهداری نمونه‌ها، منجر به این برداشت شده که این گزارش‌ها تنها به اتکای حدس و گمان و با در نظر گرفتن گزارش آن‌ها از کشورهای همسایه صورت گرفته و این برداشت صحیح یا غلط حتی باعث قرار گرفتن نام آن نویسنده یا نویسندگان در فهرست سیاه بعضی مجلات داخلی و خارجی شده است. (فریبا مظفریان، موسسه‌ی تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور)

چند خبر

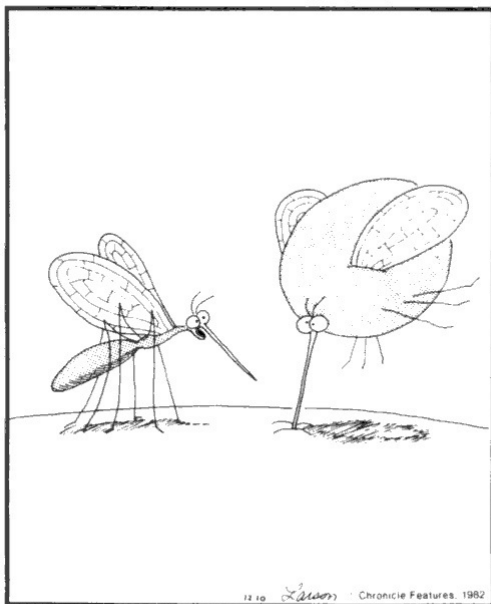
■ آقایان پرفسور مارکو آلبرتو بولونیا (Prof. Marco Alberto Bologna) متخصص جهانی قاب‌بالان خانواده Meloidae و پرفسور پائولو آدیسو (Prof. Paolo Aldo Audisio) متخصص جهانی قاب‌بالان خانواده Nitidulidae که از تاریخ ۱۸ تا ۲۷ خرداد ۱۳۹۳ مهمان موسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور بودند، روز سه‌شنبه بیستم خرداد دو سخنرانی علمی با عناوین زیر را در سالن "سخن" موسسه ارائه کردند:

Sección Biológica, 2013: 107.
Boletín de la Real Sociedad Española de Historia Natural
Actas, 2013 (110): 1-4.

فصل‌نامه‌ی گیاه‌پزشکی، ۱۳۸۹ (۲): ۲-۴ و ۱۳۹۰ (۳): ۱.
مجله‌ی جنگل ایران، نشریه علمی- پژوهشی انجمن جنگلبانی
ایران، ۱۳۹۲: ۴.

شوخی حشره‌شناسی

THE FAR SIDE By GARY LARSON

"Pull out, Betty! Pull out! . . . You've hit an artery!"

همکاران ما در این شماره: دکتر جواد کریمی، دکتر جلیل حاجی‌زاده، دکتر ابراهیم ابراهیمی، دکتر شهاب منظری، مهندس هیوا ناصرزاده.

خبرنامه‌ی انجمن حشره‌شناسی ایران:

دبیر خبرنامه: دکتر فریبا مظفریان
زیر نظر هیأت مدیره‌ی انجمن حشره‌شناسی
ایران
تایپ و صفحه‌آرایی: مهندس تندیس
عبداللهی
نشانی: تهران، خیابان یمن، مؤسسه‌ی
تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور، واحد ۲،
ساختمان موزه، انجمن حشره‌شناسی ایران،
صندوق پستی ۳۳۱-۱۹۶۱۵
تلفکس: ۰۲۱-۲۲۴۲۷۰۳۷

-An introduction to the family Meloidae (Insecta: Coleoptera) and its phylogeny.
-The latest classification of Sap beetles (Coleoptera: Nitidulidae).

سخنرانی اول توسط دکتر بولونیا در مورد زیست‌شناسی، طبقه‌بندی، رفتارشناسی، فیلوژنی و اهمیت کشاورزی و پزشکی سوسک‌های تاول‌زا و سخنرانی دوم توسط دکتر آدیسیو درباره طبقه‌بندی و نحوه جمع‌آوری سوسک‌های خانواده‌های Nitidulidae، Cybocephalidae، Kateretidae و اهمیت کشاورزی برخی از گونه‌های خانواده Nitidulidae ارائه شد. از نکات مهم و قابل توجه در این سخنرانی، اشاره به گونه‌ی *Glischrochilus quadrisignatus* (Say) از آفات میوه‌ها و دانه‌های رسیده از قبیل ذرت می‌باشد که در انتقال عوامل بیماری‌زای گیاهی نقش دارد. با توجه به پراکنش وسیع، این گونه باید به‌عنوان آفت قرنطینه خارجی پایش (monitoring) شود. (سایه‌سری و هیوا ناصرزاده، موسسه‌ی تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور)

■ اولین کنگره‌ی ملی سلامت غذا، تولید، تبدیل، مصرف در تاریخ ۲۳ و ۲۴ مهر ۱۳۹۳ در دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج برگزار می‌گردد. علاقه‌مندان جهت اطلاع بیشتر می‌توانند به وبگاه www.nfs2014.ir مراجعه نمایند.

تازه‌های رسیده به انجمن

کتاب:

Wichard, W. (2013) Overview and Descriptions of Trichoptera in Baltic Amber, Spicipalpia and Integripalpia, Museum für Naturkunde Berlin, 230 pp.

نشریه‌ها:

Entomologica Fennica, 2014 (25): 1.
Deutsche Entomologische Zeitschrift, 2013 (60): 1, 2.
Studies on Fossil and Recent Cephalopods, Denisia, 2014: 32.
Graellsia, 2013 (69): 2.
Bollettino del Museo di Storia Naturale di Venezia, 2013, 64.
Nachrichten des Entomologischen Vereins Apollo Jahrgang, 2014 (34): 4.
Proceedings of the Entomological Society of Washington, 2014 (116): 1.
Bollettino Della Società Entomologica Italiana, 2013 (145):3.
Boletín de la Real Sociedad Española de Historia Natural